

Erna Willy von Gerhardt is geboren op 25 april 1920 in Tegal, NOI. Ze was de dochter van Emil Robert Alexander Ferdinand von Gerhardt (15 december 1894, Ambarawa) en Johanna Petronella Smits. Ze waren met zes kinderen.

Erna werd in 1933 padvindster bij de afdeling Kediri van het Meisjes Gilde van de NIPV en werd op 15 februari 1933 geïnstalleerd door oehoe Joseph. Het gezin verhuisde naar Malang en Erna werd patrouilleleider van de Viooltjes in 1938. Datzelfde jaar werd ze Vaan (padvindstersleidster) bij afdeling 5. Op 29 december 1940 werd ze geïnstalleerd als pionierster. Dolly Zeeman, een medepadvindster, hield voor de oorlog een logboek bij. In het logboek schreef ze over de spelletjes die gedaan werden onder leiding van Oam en de verschillende Hoppies o.a. Hoppie Vreede, Pieloor, Geul en Moulijn. Het logboek gaat vooral in op wat de Viooltjes deden, maar soms kwamen ze samen met andere patrouilles en speelden ze gezamenlijk een spel. Haar groep had 7 patrouilles, onder andere de Viooltjes, Zonnebloemen, Winde, Vergeet-me-nietjes en Lotus. De patrouille vierde de verschillende feestdagen, zoals Sinterklaas, Kerst, Baden Powell dag en Koninginnedag. Hun bijeenkomsten eindigden altijd met een rondje theedrinken en bijkletsen.

In januari 1942 werd hun "Huisje" (clublokaal) door het leger gevorderd en daarom hadden ze daarna bijeenkomsten bij Oam thuis. In februari 1942 moest het huisje helemaal leeg gemaakt worden en namen ze er afscheid van. De laatste toevoeging aan het logboek was van 26 februari 1942, vlak voor de inval door de Japanners. Op 8 maart werd Soerabaja bezet en een dag later gaf Nederlands-Indië zich over.

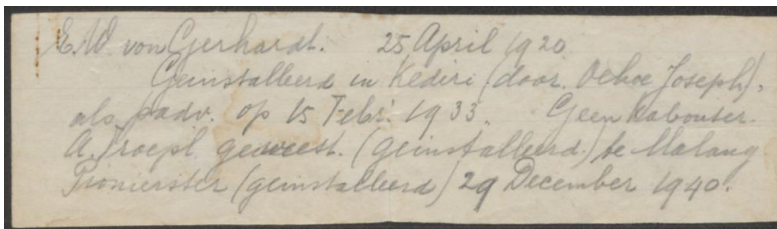
Tijdens de oorlog werd ze in eerste instantie geïnterneerd in Kamp Brastagi. Brastagi was een gemengd Japans interneringskamp op Noord-Sumatra, 60 km ten zuiden van Medan aan het Toba-meer. Het kamp was ondergebracht in het gebouwencomplex van de Planters School Vereniging Brastagi. De vrouwen en kinderen die op de hoogvlakte rondom Brastagi en Kaban Djahe verbleven en enkele oudere mannen werden geïnterneerd in de kostschool waar normaal accommodatie was voor 200 kinderen. De kampleiding was Nederlands. Op 16 april 1942 opende het kamp en waren er 939 mannen, vrouwen en kinderen gevangen. Na de eerste chaotische weken vond iedereen een plekje. Vrouwen en meisjes sliepen bij elkaar in de voormalige klaslokalen en kinderslaapzalen, jongens ouder dan 8 jaar sliepen apart. Het kamp bestond uit een groot hoofdgebouw, rondom een binnentuin gebouwd, met aan de ene kant de lagere school met een zeer ruim gymnastieklokaal en het kleinere H.B.S. gebouw. Aan de andere kant van het hoofdgebouw stond het nieuwe meisjeshuis, ziekenhuis en het z.g. straatje, waar een aantal gebouwde huisjes voor de onderwijzers waren, een voetbalveld en een klein park, het Vondelpark.

In april 1943 werd een groep vrouwen en kinderen overgeplaatst van kamp Brastagi naar Poeloe Brayan Blok E. Poeloe Brayan was een woonwijk voor personeel van DSM (Deli Spoorweg Maatschappij) in Medan op Noord-Sumatra. In Poeloe Brayan vond onderhoud plaats aan wagons en locomotieven. Het complex bestond uit 5 blokken: A, B, C (huizen

voor inheemse employees van Deli Mij), D (huizen voor Europese employees van Deli Mij) en E (koelieloodsen en enkele huisjes). Poeloe Brayan is met kamp Brastagi het grootste interneringskamp voor vrouwen en kinderen op de Oostkust van Sumatra geweest. Blok E werd in 1943 gebouwd. Dit kamp bestond uit 4 houten hongs met atapbedekking en muren van gevlochten bamboe. De huizen in dit kamp niet tegen regen bestand. Ena Govers-van den Berg en Guus Schut zaten ook in de groep die van Brastagi kwam. In juni werd door hen gestart met welpenactiviteiten. Er konden toen zelfs twee hordes gevormd worden. Jaap Both, Jopie en Peter Heyn, Gerard Looyen waren lid van de horde. Zeven welpen behaalden hier hun eerste ster. In maart 1944 werd een geanimeerde totemjacht gehouden, ondanks het vergaderverbod en tegenwerking van de kampleiding. Een gezamenlijke maaltijd besloot dit feest. In september 1943 werd ook een nieuwe padvindsterstroep opgericht die aangroeide tot 25 leden en floreerde tot aan de verhuizing naar Gloegoer. Leidsters waren Henrietta van Blommestein en Tineke Jakobs-Keulemans. Nettie de Gast, Henny W. Koning, Mounti Besnard en Carla de Groot waren hier padvindster.

Daarnaast startte een kabouterkring met 40 kabouters onder leiding van Hibou Hilligje Nelissen-Jakobs. Ze werd later opgevolgd door Oehoe mw. Sinningh. Erna von Gerhardt zat ook in Hong II en was voor de oorlog padvindster. Mogelijk dat ze als pionierster hielp met leiding geven. Op 22 februari 1944 werd tijdens Denkdag de belofte hernieuwd. DC Blommestein had voor de meisjes als bewijs briefjes gemaakt. Tien van deze briefjes zijn

bewaard gebleven en terecht gekomen in het archief van het NIOD. Erna was actief bij Scouting, mogelijk dat ze als pionierster hielp met leiding geven.

Omdat het kamp bij regen helemaal onder water kwam te staan, besloten de Japanners op 6 juli 1944 de 1000 gevangenen van Blok E te verplaatsen naar kamp Gloegoer II in Noord Sumatra. Als gevolg hiervan stopten de meisjestroep en de welpenhorde. In juni 1945 gingen ze van Gloegoer naar kamp Aek Paminke II. De 3 kampen van Aek Paminke bestonden uit barakken en lagen in de buurt van Rantau Prapat middenin rubberbossen, ongeveer 300 km ten zuiden van Medan (Noord-Sumatra).

Haar broertje George William (1924) zat geïnterneerd in kamp 4e en 9e Bataljon in Tjimahi. Haar vader was tijdens de mobilisatie Landstorm matroos bij de marine bewakingsafdeling in Soerabaja. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd. Ook haar broer Hans Johan (1918) werd krijgsgevangen genomen.

Erna vertrok met de Johan de Witt op 20 november 1947 vanuit Tandjong Priok naar Amsterdam. Ze overleed op 26 maart 2008 in Den Haag.

Meer informatie

[Emil Robert Alexander Ferdinand von Gerhardt 1894-1965 - Ancestry®](#)

[Archieven.nl - 2583 Stukken betreffende de padvinderij, o.a. in Poelaubrajan, 1934... \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\)](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[BRASTAGI \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

Brastagi kampbewoners 1942-1945

[Brastagi - Wikipedia](#)

[Soengei Sengkol Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Si Regnorengo Rantau Prapat \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

Logboek Opinotroep (via van Braningen)

Logboek Violtjes (1938-1942) door Dolly Zeeman, Archief Scoutingmuseum Baarn

[Poeloe Brayon | Stichting Noord Sumatra Documentatie \(noordsumatra42-45.nl\)](#)

[Poelau Brajan Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Gloegoer Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Archieven.nl - 2583 Stukken betreffende de padvinderij, o.a. in Poelaubrajan, 1934... \(NIOD](#)

[Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\)](#)

[Aek Pamienke Rantau Prapat \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Erna Willy von Gerhardt \(1920–2008\) • FamilySearch](#)

[Tjimahi NAAM](#)

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

[E.W. von Gerhardt - Ons Land](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.